

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 8.11.2006
COM(2006) 672 konč.

SPOROČILO KOMISIJE SVETU IN EVROPSKEMU PARLAMENTU

**INSTRUMENT ZA PREDPRISTOPNO POMOČ (IPA)
VEČLETNI ORIENTACIJSKI FINANČNI OKVIR ZA OBDOBJE 2008–2010**

SPOROČILO KOMISIJE SVETU IN EVROPSKEMU PARLAMENTU

INSTRUMENT ZA PREDPRISTOPNO POMOČ (IPA) VEČLETNI ORIENTACIJSKI FINANČNI OKVIR ZA OBDOBJE 2008–2010

Uvod

V sklopu priprav za novi finančni okvir za obdobje 2007–2013 je Komisija septembra 2004 predložila Evropskemu parlamentu in Svetu predlog novega instrumenta za predpristopno pomoč (IPA). Uredba Sveta (ES) št. 1085/2006 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (Uredba IPA) je bila sprejeta 17. julija 2006.

Namen IPA je zagotoviti usmerjeno pomoč državam, ki so kandidatke ali potencialne kandidatke za članstvo v EU. Da bi se cilji vsake države dosegli na najučinkovitejši način, zajema IPA pet različnih komponent: pomoč pri prehodu in vzpostavljanju institucij, čezmejno sodelovanje, regionalni razvoj, razvoj človeških virov in razvoj podeželja. Državam kandidatkam so v okviru ustreznih komponent na voljo ukrepi v zvezi z regionalnim razvojem, razvojem človeških virov in razvojem podeželja, ki so namenjeni njihovi pripravi na izvajanje kohezijske in kmetijske politike EU po pristopu. To zahteva, da ima država administrativne zmogljivosti in strukture, ki ji omogočijo prevzeti odgovornost za upravljanje pomoči. Pri potencialnih državah kandidatkah se bodo taki ukrepi izvajali v okviru komponente „pomoč pri prehodu in vzpostavljanju institucij“.

Večletni orientacijski finančni okvir za instrument predpristopne pomoči (IPA) je namenjen zagotovitvi podatkov o okvirni razdelitvi skupnih sredstev IPA, ki jo predlaga Komisija v skladu s členom 5 Uredbe (ES) št. 1085/2006 o vzpostavitvi IPA. Deluje kot vez med političnim okvirom znotraj širitvenega paketa in proračunskim postopkom. Za vsako državo upravičenko pripravljeni dokument večletnega orientacijskega načrtovanja, na podlagi katerega se zadevni državi dodeli predpristopna pomoč, upošteva tudi okvirno razdelitev, ki jo predlaga večletni orientacijski finančni okvir.

Večletni orientacijski finančni okvir temelji na triletnem ciklu sprotnega načrtovanja programov. Praviloma se večletni orientacijski finančni okvir za leta N, N+1 in N+2 predloži v zadnjem četrtletju leta N–2 kot del širitvenega paketa in pomeni predlagano finančno izvedbo političnih prednostnih nalog, določenih v samem paketu, ter upošteva finančni okvir.

Zaradi zamud pri sklenitvi sporazuma o novem finančnem okviru za obdobje 2007–2013 in tudi pri sprejetju Uredbe IPA ni bilo mogoče predložiti večletnega orientacijskega finančnega okvira za obdobje 2007–2009 v navedenem časovnem okviru. Pričujoči večletni orientacijski finančni okvir, ki zajema obdobje 2008–2010, je zato prvi tak finančni okvir, ki zadeva IPA, in tudi potrjuje zneske za leto 2007, ki jih je Komisija predložila Svetu in Parlamentu v okviru predhodnega predloga proračuna za leto 2007. Navaja razdelitev dodeljenih sredstev za predpristopno pomoč po državah in komponentah, ter poleg tega zajema sredstva za regionalne in horizontalne programe ter zneske, dodeljene za odhodke za podporo.

Politični in strateški okvir

Splošne politične prednostne naloge za predpristopni proces so določene v evropskih partnerstvih in partnerstvih za pristop, letnih poročilih o državah ter strateškem dokumentu širitve, ki se kot del širitvenega paketa vsako leto predloži Svetu in Evropskemu parlamentu.

Pričujoči večletni orientacijski finančni okvir je bil oblikovan na podlagi širitvenega paketa iz leta 2006. Začetek pogajanj s Turčijo in Hrvaško oktobra 2005 ter odločitev, da se Nekdanji jugoslovanski republiki Makedoniji odobri status kandidatke, pa tudi dejstvo, da so preostale države zahodnega Balkana potencialne države kandidatke za članstvo v EU, oblikujejo splošni politični okvir.

Države zahodnega Balkana pomenijo poseben izziv za EU. Politika širitve mora pokazati svojo moč za spremembe v regiji, kjer so države šibke in družbe razdeljene. Prepričljiva politična možnost njihove končne vključitve v EU je bistvenega pomena za dosledno izvajanje reform. Toda enako jasno je, da se te države lahko pridružijo, le ko v celoti izpolnjujejo merila.

Predvidena ni nobena nadaljnja širitev, ki bi istočasno vključevala veliko skupino držav. Pristopna pogajanja s Turčijo so dolgoročen proces. Države zahodnega Balkana vključujejo manjše države na različnih stopnjah poti k EU. Prihodnje širitve bodo potekale v ritmu, ki ga bo narekovala uspešnost vsake posamezne države pri izpolnjevanju strogih norm, da bi se zagotovilo nemoteno vključevanje novih članic. EU je načrtala politična in gospodarska merila za članstvo, pa tudi merila v zvezi z obveznostmi članstva ter upravnimi zmogljivostmi, potrebnimi za izvajanje zakonodaje in politik EU.

Možnost prehoda v naslednjo fazo v odnosih z Unijo pomeni za države močno spodbudo, da se spremenijo ter prevzamejo norme in vrednote EU. Pot k članstvu je sama po sebi koristna, četudi je pristop oddaljen še veliko let. Ta pot je pogosto težka, zato je za EU bistvenega pomena, da sodeluje v celotnem procesu in je zavezana končnemu izidu.

Strateško finančno načrtovanje

1. Razdelitev sredstev po državah

Na podlagi pogajanj o finančnem okviru za obdobje 2007–2013 se je Komisija zavezala vsaj zagotoviti, da nobena država upravičenka v letu 2007 ne bo prejela manj kot v letu 2006. To je bila torej osnova za izračune. Poleg tega je bila sprejeta odločitev, da Bosna in Hercegovina ter Albanija ne bi smeli prejeti manj od letnega povprečja sredstev, ki sta jih prejeli med letoma 2004 in 2006. Ta odločitev je upoštevala dejstvo, da so se sredstva v teh letih večinoma izplačala v letu 2004.

V preteklosti so se za prikaz potreb in učinka navajale dodelitve sredstev na prebivalca. Na podlagi tega bo vsaka od držav zahodnega Balkana dosegla najmanj povprečje 23 EUR na prebivalca, ki jih je v obdobju 2004–2006 prejela v okviru programa CARDS.

Za Hrvaško in Nekdanjo jugoslovansko republiko Makedonijo kot državi kandidatki je do leta 2008 predvidena raven nad 30 EUR na prebivalca (v cenah iz leta 2004).

Pomoč Turčiji se bo ob upoštevanju velikosti in absorpcijske sposobnosti države v obdobju 2007–2013 postopoma povečevala .

V postopku dodeljevanja sredstev so se upoštevale potrebe in absorpcijska sposobnost vsake posamezne države.

2. Razdelitev sredstev po komponentah

Izhodiščna točka za izračun dodelitev sredstev za države kandidatke po posameznih komponentah je bila proučitev razdelitve sredstev po podobnih dejavnostih v okviru programov PHARE, ISPA in SAPARD v preteklosti. Na tej osnovi sta se ustrezno upoštevali pripravljenost upravljalnih sistemov v sedanjih državah kandidatkah in potreba, da je financiranje v okviru komponente II, kakor se navezuje na čezmejno sodelovanje z državami članicami, enakovredno ustreznemu financiranju iz razdelka 1b Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR).

Prikaz zneskov

Razpredelnica v nadaljevanju prikazuje zgoraj navedene zneske v *tekočih cenah* in v *milijonih eurov*. Prikazane so dodelitve sredstev po državah in komponentah, pa tudi dodelitve sredstev za regionalni program in večdržavne programe ter odhodke za podporo. V skladu s trenutno prakso je financiranje, namenjeno Kosovu¹, prikazano ločeno in nanj se bo osredotočil poseben dokument večletnega orientacijskega načrtovanja.

(a) Odhodki za podporo

Poleg podpore, ki je potrebna za izvrševanje sredstev IPA, morajo ti odhodki kriti tudi postopno opuščanje prejšnjega predpristopnega financiranja, vključno s tistim, ki je bilo namenjeno Bolgariji in Romuniji.

(b) Sredstva za regionalni program in horizontalne programe

Regionalni program in horizontalni programi vključujejo podobne ukrepe kot regionalni program v okviru CARDS in sredstva za večdržavni program v okviru predpristopnega instrumenta PHARE in predpristopnega instrumenta za Turčijo. Raven financiranja dopušča obe vrsti ukrepov. Od leta 2006 je opaziti povečano sodelovanje mednarodnih finančnih ustanov v predpristopnem procesu, med drugim prek novega instrumenta za energetska učinkovitost. Zneski kažejo povečano potrebo po takih programih. Postopno opuščanje začasnih civilnih uprav se bo prav tako financiralo iz teh sredstev. Programi, financirani v okviru teh sredstev, dopolnjujejo nacionalne programe in so upravičeni do financiranja, le kadar prispevajo dodano vrednost predpristopnemu procesu.

¹ Kakor je opredeljeno z Resolucijo Varnostnega sveta Združenih narodov 1244 z dne 10. junija 1999 ter Sklepom 2006/56/ES o razveljavitvi Sklepa 2004/520/ES.

**Večletni orientacijski finančni okvir:
razčlenitev sredstev instrumenta za predpristopno pomoč
za obdobje 2008–2010 na dodelitve po državah in komponentah**

<i>Država</i>	<i>Komponenta</i>	2007	2008	2009	2010
TURČIJA	pomoč pri prehodu in vzpostavljanju institucij	252,2	250,2	233,2	211,3
	čezmejno sodelovanje	6,6	8,8	9,4	9,6
	regionalni razvoj	167,5	173,8	182,7	238,1
	razvoj človeških virov	50,2	52,9	55,6	63,4
	razvoj podeželja	20,7	53,0	85,5	131,3
	skupaj	497,2	538,7	566,4	653,7
HRVAŠKA	pomoč pri prehodu in vzpostavljanju institucij	47,6	45,4	45,6	39,5
	čezmejno sodelovanje	9,7	14,7	15,9	16,2
	regionalni razvoj	44,6	47,6	49,7	56,8
	razvoj človeških virov	11,1	12,7	14,2	15,7
	razvoj podeželja	25,5	25,6	25,8	26,0
	skupaj	138,5	146,0	151,2	154,2
Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija	pomoč pri prehodu in vzpostavljanju institucij	41,6	39,9	38,1	36,3
	čezmejno sodelovanje	4,2	5,3	5,6	5,7
	regionalni razvoj	7,4	12,3	20,8	29,4
	razvoj človeških virov	3,2	6,0	7,1	8,4
	razvoj podeželja	2,1	6,7	10,2	12,5
	skupaj	58,5	70,2	81,8	92,3
SRBIJA	pomoč pri prehodu in vzpostavljanju institucij	178,5	179,4	182,6	186,2
	čezmejno sodelovanje	8,2	11,5	12,2	12,5
	skupaj	186,7	190,9	194,8	198,7

ČRNA GORA	pomoč pri prehodu in vzpostavljanju institucij	27,5	28,1	28,6	29,2
	čezmejno sodelovanje	3,9	4,5	4,7	4,8
	skupaj	31,4	32,6	33,3	34,0
KOSOVO	pomoč pri prehodu in vzpostavljanju institucij	60,7	62,0	63,3	64,5
	čezmejno sodelovanje	2,6	2,7	2,8	2,8
	skupaj	63,3	64,7	66,1	67,3
BOSNA IN HERCEGOVINA	pomoč pri prehodu in vzpostavljanju institucij	58,1	69,9	83,9	100,7
	čezmejno sodelovanje	4,0	4,9	5,2	5,3
	skupaj	62,1	74,8	89,1	106,0
ALBANIJA	pomoč pri prehodu in vzpostavljanju institucij	54,3	61,1	70,9	82,7
	čezmejno sodelovanje	6,7	9,6	10,3	10,5
	skupaj	61,0	70,7	81,2	93,2
Programi za države skupaj		1 098,7	1 188,6	1 263,9	1 399,4
Regionalni program in horizontalni programi		100,7	140,7	160,0	157,7
UPRAVNI STROŠKI		55,8	54,0	56,5	64,6
VSE SKUPAJ		1 255,2	1 383,3	1 480,4	1 621,7

Zneski (v milijonih eurov) so izraženi v tekočih cenah